

FESTIVALUL ARTELOR

Nichite

**la echi
noctiu**

21 - 31 MARTIE

2024

ediția 19

Tu mă locuiești
cum măduva, osul -
cum grăsimea, nervul -
cum privirea, ochii ...

Dar eu sunt mort
ca un glonte
tres în amintirile
~~unui~~ unui moș măscuț

Dar eu nu mai sunt
aicioma locului
prin care s-a prăburit
o stea în stăgare

Dar eu sunt tu
alaltăieriul
cel de năsalaltăieri
cel de micodată.

Sublima nedesăvîrșire

Acesta era Nichita Stănescu, acesta era Poetul Nichita Stănescu, o sublimă nedesăvîrșire, un om care nu și-a desăvîrșit viața așa cum ne așteptam, un lider care nu a vrut să fie lider, care nu a vrut să se ia în serios ca lider. Era, desigur, un lider, prin personalitatea lui și prin talentul lui, dar, într-adevăr, el lupta împotriva acestei imagini, făcea tot ce este posibil ca să nu o desăvîrșească.

Acesta era poetul pe care unii l-au numit un poet de tip „manierist”. Chiar într-o discuție recentă cu un important critic român, Nichita Stănescu a fost descoperit ca fiind un „poet modernist”.

Lui i se caută tot timpul un loc în istoria literaturii române, în timp ce el fuge din acel concept, din acel loc. Este peste tot și pretu*TINDENI* Î niciodată într-un spațiu foarte bine delimitat.

Acesta este, deci, Nichita Stănescu, un poet care, ca să încheie printr-o parafrază, nu ne ajută să mergem, dar ne ajută să respirăm.

Eugen Simion

Ploiești, 10 decembrie 1985,
rostire la Festivalul de poezie
„Nichita Stănescu”

NICHITA STĂNESCU

scurtă schiță bio-bibliografică

- S-a născut la 31 martie 1933, în Ploiești.
- Urmează, între 1940-1944, cursurile primare, primele două clase la Ploiești, iar celelalte, la Bușteni și la Vălenii de Munte, unde familia se refugiase din cauza bombardamentelor.
- Între anii 1948 și 1952, urmează cursul superior la același liceu.
- Între 1952-1957, urmează Facultatea de Filologie (Limba și literatura română), la Universitatea din București.
- Debutează în ultimul an de facultate (1957), la revista „Tribuna” (Cluj, 17 martie).
- După absolvirea facultății, devine redactor la secția de poezie a „Gazetei literare”.
- Editorial, debutează în 1960, cu volumul **Sensul iubirii**.
- În 1964, îi apare al doilea volum de versuri, **O viziune a sentimentelor**.
- În martie 1965, când poetul împlinea 32 de ani, îi apare al treilea volum de versuri, **Dreptul la timp**.
- După publicarea volumului **11 elegii**, aparițiile editoriale se succed într-un ritm alert: **Roșu Vertical, Alfa, Oul și sfera**.
- În 1969 îi apar volumele **Necuvintele și Un pământ numit România**.
- În anul 1970 apare volumul **În dulcele stil clasic** și selecția de **Poezii** în colecția **Cele mai frumoase poezii**.
- În 1972 apare volumul de eseuri **Carte de recitare**, cît

și Belgradul în cinci prieteni și Măreția frigului - Romanul unui sentiment.

- În 1975, publică cea de a patra selecție de autor - cea mai amplă apărută în timpul vieții, intitulată **Starea poeziei**. Evenimentul cel mai important al anului rămâne atribuirea Premiului Internațional de Poezie „Gottfried von Herder”. Decernarea premiului a avut loc la Viena, în aula Academiei Austriece de Științe, în luna mai 1976.

- În 1978 și 1979, îi apar două volume masive de versuri: **Epica Magna** - pentru care Academia Română îi atribuie Premiul „Mihai Eminescu” cât și **Opere Imperfecte**.

- În 1980, Academia Suedeză îl nominalizează la Premiul Nobel alături de Odysseas Elitis, Max Frish, Léopold Sédar Senghor și Jorge Luis Borges. Juriul îl preferă pe Elitis...

- La Timișoara, îi apare **Carte de citire, carte de iubire** (scrisă împreună cu Gheorghe Tomozei), versuri și proză poetică pentru copii.

- În 1982 publică: **Respirări**, volum de eseuri și proze poematice, ilustrat cu desenele sale, cât și **Noduri și semne**.

- În august, în Catedrala „Sfânta Sofia” din Ohrid - Macedonia, i se decernează „Cununa de aur” - marele premiu al Festivalului de la Struga. Trăiește unul dintre cele mai fericite momente din viața sa.

- Spre sfârșitul anului 1982, lucrează la **Antimetafizica**, dictată lui Aurelian Titu Dumitrescu.

- Împreună cu criticul Alexandru Condeescu, lucrează la ediția reprezentativă a operelor sale. (Cele două volume masive de versuri, intitulate **Ordinea cuvintelor**, și volumul de proze **Fiziologia poeziei** vor intra la tipar în 1984 și vor apărea în anul 1985).

- Se stinge din viață la 13 decembrie 1983.

Amintiri dintr-o dimineață de marți, 13 și mult după aceea...

În dimineața friguroasă a zilei de 13 decembrie 1983, zăboveam în dreptul vitrinelor unei librării din centrul orașului, când, reflectat în geam, l-am zărit pe Nino Stratan, care venea spre mine. M-am întors către el și i-am spus vestea pe care tocmai o auzisem la radio: Nichita murise cu câteva ore înainte. Zîmbetul cu care urma să-mi spună bună dimineața a înghețat sub mustața lui stufoasă, și-a pus mâinile pe obraji iar căciula lui din blană sintetică a alunecat pe o parte, dîndu-i alura unui personaj din Caragiale, încurcat, neputincios, aiurit. A stat așa câteva secunde, după care, ca într-un vis, ne-am strîns în brațe ca și când noi ar fi trebuit să coborîm, așa îmbrățișați, în pămînt. Multe lucruri memorabile s-au întîmplat în ziua aceea... Țin minte multe dintre ele. Dar îmbățișarea aceea dureroasă, ca de capăt de lume și de timp rămîne și astăzi ca o amprentă pe trupul meu.

La un an de la moartea lui Nichita Stănescu, noi, cei cîțiva tineri (pe atunci) intelectuali ne-am propus să-l pomenim cum se cuvine și, trecînd peste gerul (la propriu și la figurat) care ne înconjura, să ni-l reamintim. Unul dintre noi, mai pragmatic, a propus ceva mai mult: un festival de poezie. Încălziți de gînd și de perspectivă am bătut la ușile care puteau aproba un astfel de lucru și, după multe „pripeții”, umilinte de tot felul și uși trîntite în nas, a luat ființă ceea ce s-a numit mai întîi „Zilele poeziei românești Nichita Stănescu”. Era ziua de 13 decembrie 1984, începutul unei aventuri care ne-a marcat pe mulți dintre noi, cei care, în epoca aceea înghețată și absurdă, încercam să facem auzite cuvintele marelui poet, ca o însorire peste cenușiul de atunci. Teatrul Equinox (pe atunci Studioul de teatru și film Echinoc), fusese fondat cu patru ani înainte și, în ciuda

multor piedici, reușise să se facă remarcat prin îndrăzneala formulei teatrale propuse publicului și criticii. Disparația lui Nichita Stănescu ne marcase și pe noi profund, astfel că încercam, timid, să ne apropiem de acest spațiu spiritual atît de înșelător. Multora li se părea un teren de joacă zglobie (aveam să vedem, în epocă, spectacole dintre cele mai trăznite, ba chiar actori dintre cei mai interesanți căzuseră și ei în această capcană a facilului joc care credeau ei că este poezia lui Nichita Stănescu). Eu, personal, aveam o teamă vecină cu spaima cînd intram în acest teritoriu atît de ofertant pentru scenă. Păteam cu Nichita Stănescu așa cum pătesc și acum numai la gîndul că ar trebui să montez un spectacol Shakespeare, sau Cehov, sau Beckett. Sigur, poate părea o enormitate această mărturisire, dar asta e! Poezia lui mă atrăgea și, în același timp, mă înspăimînta. Simțeam în ea o imensă voluptate a rostirii, a oralității, proprii teatrului și teatralității. Nichita însuși, cînd își citea poemele, devenea un personaj. Astfel că, primele mele încercări de a aduce poezia sa pe scenă au fost modeste în raport cu dorința mea. Asta pînă în anul 1986 cînd am început lucrul la primul film care s-a creat în România pornind de la viața și creația sa. Se numea „Nichita azi” și urma să aibă un drum plin de bucurii și peripeții dintre cele mai interesante. Laureat al mai multor premii la prestigioase festivaluri în țară, atunci cînd filmul acesta ajungea în zonele așa zis oficiale (cum era, de exemplu, Festivalul național de film de la Costinești, organizat de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist din România), crea frisoane și reacții de respingere. Dar filmul se susținea singur. Avea partizani dar și detractori pe măsură. Dintre cei care l-au iubit necondiționat s-au

numărat personalități importante ale cinematografului românesc. Astfel, regizorul Andrei Blaier scria în revista Cinema: „Filmul *Nichita azi* e un prilej de meditație gravă, tulburătoare, despre poezie ca o condiție de existență. Cu grație și infinită preocupare pentru cauza propusă autorul, Mihai Vasile, reușește să te ducă alături de el, într-o călătorie-omagiu, ca un cortegiu prietenos și deloc trist, spre țărături de visare și prodigioasă speculație filozofică, așa cum au avut șansa să trăiască, în preajma poetului, cei care l-au cunoscut. Filmul *Nichita azi* rămîne pentru mine, în întregul lui, o reușită certă, un poem elegiac și patetic pentru o mare dragoste.” Iar criticul Călin Căliman avea să remarce în „Almanahul superlativelor” editat de revista „Contemporanul” în anul 1987: „Două dintre filmele premiate sînt, însă, într-o selecție strict subiectivă, cele mai bune din cele mai bune. Unul este *Nichita azi*. Un film în trei părți, datorat unor tineri cinești ploieșteni de la Studioul de teatru și film Echinox. Un omagiu de suflet adus amintirii și poeziei lui Nichita Stănescu. Filmul nu și-a propus o privire biografică sau monografică, și nici memorizarea celor mai frumoase versuri ale poetului, pe care le avem cu toții în inimă și gînd. A vrut mai mult, a încercat să întrupeze poeziile în imagine. Riscantă tentativă, dar onoare curajoșilor! Filmul este însăși lumea poeziilor lui Nichita, universul de simțire, de inspirație, de neliniște al creatorului. Versurile, cuvintele ar fi fost redundante. Ele rămîn în film doar ca un ecou de glas al vîrstelor poetului materializate în imagini. - *De ce ungi cu ulei de măsline țeava pistolului?*. - *Ca să fii pregătit dacă izbucnește din nou primul război mondial*. Din vîrsta de pe urmă se aude doar o întrebare-strigăt: - *Cît mai avem ca timp, vă rog frumos? Cît mai avem ca timp, vă rog frumos?*” Sau remarca la fel de entuziastă a criticului de film Valerian Sava: „Cum am putea oare să expediem fie și în treacăt, printre cele cincisprezece

filme propuse pentru premiul întâi, numai la una dintre cele zece categorii ale palmaresului (eseu-poem cinematografic) o lucrare cum e *Nichita azi*, marea revelație, după părerea noastră și a altor membri ai juriului, a actualei ediții a Festivalului și nu numai a ei?” Momentul acesta a însemnat enorm pentru mine și colegii mei de teatru. La fiecare nouă aventură în spațiul spiritual al poeziei lui Nichita Stănescu, am ținut cont de acest start. El era poarta prin care pătrundeam acolo. Mulți ani am creat spectacole care se bazau pe texte din creația sa. Spectacolele cele mai memorabile au fost, însă, cele create după 1990, cînd speranța noastră că ne va fi mai bine și că vom putea crea mai liber era atît de puternică. Datorită acestei pasiuni, teatrul nostru a articulat un proiect de mari dimensiuni care este și astăzi unic în teatrul din România și care se cheamă „Teatrul poeziei”.

De-a lungul celor peste treizeci de ani în cadrul acestui proiect au fost create spectacole care au plecat de la creația multor poeți: Victor Hugo, Mihai Eminescu, Federico Garcia Lorca, Jorge Luis Borges, Geo Bogza, Ion Stratan, Lucian Vasilescu, Roland Ménéard, Jacques Prévert și alții. „Bufonul și Moartea”, spectacol care a avut premiera în anul 1995 este unul dintre ele. S-a jucat cîteva stagiuni atît acasă cît și în diverse alte săli de teatru sau locuri unde se face teatru. În iarna anului 1998 am scris unul dintre cele mai tulburătoare scenarii pe texte din creația poetului. Spectacolul se numea „La multă vreme după potop” și avea să schimbe definitiv percepția noastră dar și a publicului și chiar a criticii de teatru despre oralitatea unei importante părți din creația poetică a lui Nichita Stănescu. În primăvara anului 2003, studioul de film al Teatrului Equinox a terminat filmul „În zori Nichita trecea”, un poem cinematografic despre care presa din acea vreme scria că este un „omagiu dintre cele mai

emoționante care s-au adus vreodată poetului Nichita Stănescu”. Întristat de turnura neliniștitor de festivistă și oficială pe care a luat-o festivalul pe care eu și cei din generația mea l-am pornit în anul 1984, am decis că trebuie făcută o alternativă mai puțin scoarțoasă la acesta. Astfel, în primăvara anului 2006 am inaugurat seria numită Festivalul artelor „Nichita la echinocțiu”, festival care începe în seara echinocțiului de primăvară și se termină în seara zilei de naștere a poetului. Unsprezece zile de spectacole, ateliere, recitaluri, vernisaje, lansări de cărți și de reviste, colocvii, proiecții de film, gale ale tinerilor actori sau gale de film scurt.

Au avut astfel prilejul să participe la toate aceste manifestări ale spiritului, sub tutela princiară a poetului Nichita Stănescu, câteva mii de tineri intelectuali, care au interacționat cu artiști din multe zone ale artei, au creat teatru, film, dans, arte vizuale, au jucat în spectacole, au scris și editat reviste, au făcut parte, cu alte cuvinte, din spiritul acestei uluitoare întâmplări care a fost și este încă acest festival. În cadrul lui, Teatrul Equinox și-a continuat aventura nichitiană, creînd în anul 2007 spectacolul „Ultima dimineață la Troia”, unde spiritul tragic al sfârșitului războiului troian și-a găsit o uluitoare rezonanță în textele poetului. La ediția a cincea a festivalului am scris pentru actorii mei un nou scenariu care s-a materializat în spectacolul „Măreția frigului” și care este, o spun cu bucuria dar și cu tristețea sentimentului unui capăt de drum, expresia deplină a ceea ce a însemnat pentru mine și colegii mei de teatru și film această aventură, această călătorie fascinantă și epuizantă în interiorul fierbinte al creației lui Nichita Stănescu.

Festivalul a mers mai departe, în ciuda faptului că în anul 2013, datorită unor decizii politice absurde și arbitrare, Teatrul Equinox a trebuit să-și închidă definitiv porțile. Nou înființatul Centru Dramatic

Mythos a preluat cu și mai multă energie marile teme ale festivalului pe care, iată, l-a adus în pragul celei de a nouăsprezecea ediții la fel de proaspăt, la fel de necesar, la fel de... nichitian.

...După premiera, în 1987, a filmului „Nichita azi”, criticul și publicistul Valerian Sava mi-a spus, cu ușoară tentă malițioasă: „Ei, acum să te văd. Ce film o să mai faci după ăsta?” Și remarca lui m-a urmărit multă vreme, ba, chiar mi-a creat mult inconfort, pentru că ea conținea mult adevăr. Și anume faptul că unele dintre filmele sau spectacolele mele dădeau senzația aceea de sațietate, de prea mult. Și de fiecare dată mă obligam să o iau de la capăt, ca să văd dacă nu cumva mi-a scăpat ceva. Sentimentul acesta de nesiguranță, de incertitudine a avut menirea să mă țină treaz în aceste „magnetic fields”, în mărcinișul provocator dar real al metaforei, m-a pus în situația de a mă întreba dacă este adevărat dictonul italian „traduttore - traditore”, adică dacă nu cumva mă foloseam de textele maestrului doar pentru propriile-mi obsesii teatrale. Greu de zis dacă am făcut sau nu lucrul ăsta. Cert este că cei care au văzut aceste spectacole s-au întîlnit cu spiritul maestrului. Au fost pătrunși de acea venerare de care se bucură marile personalități ale umanității.

...Pentru că, în fond, noi n-am făcut altceva decît ceea ce poetul a scris într-un laconic poem: „*eu nu sunt decît o pată de sînge care vorbește.*”

Mihai Vasile
regizor

Emineescu ultima
Nictu la stămura

Emineescu

Atita să nu uitati:
că el a fost un viu
viu
pipăibil cu mina.

Atita să nu uitati
că el a trăit cu gura lui,-
că avea piele
îmbrăcată în stofă.

Atit să nu uitati,-
că ar fi putut să stea
la masă cu noi,
la masa cinei celei de taină

Atit să uitati! Numai atit,-
că El a trăit,
înaintea noastră...
Numai atit,
în genuchi vă rog, să uitati!

FESTIVALUL PE SCURT

Joi, 21 martie

- ora 17. Deschiderea oficială a festivalului
- ora 17,30. Lansarea volumului documentar „NICHITIANA. Rostiri, exegeze, amintiri, comentarii cuprinse în Caietele Festivalului de Poezie NICHITA STĂNESCU în perioada 1984 – 1990”. Cuvînt înainte – Acad. Eugen Simion
Evocarea prieteniei și a relației literare dintre Nichita Stănescu și Eugen Simion
- ora 18. Proiecția eseului cinematografic ANTRENORUL DE ÎNGERI – un film despre Nichita, cu Nichita și cu poezia lui

Vineri, 22 martie

- ora 11. Deschiderea atelierelor Universității Libere „Nichita Stănescu”
- ora 17. Vernisajul expoziției de artă plastică ALICE NECULEA
- ora 18. ARTĂ ȘI ARTIȘTI ÎN SECOLUL XXI. Conferință susținută de Alice Neculea, artist plastic, expert în artă, director adjunct al Muzeului Județean de Artă „Ion Ionescu Quintus” Ploiești

Sîmbătă, 23 martie

- ora 10. Atelierul de artă dramatică
- ora 17. ADOLESCENȚI PE MARE. Gala tînărului actor. Participă cu spectacole și recitaluri studenți și absolvenți ai cursului de arta actorului de la Școala de Arte Ploiești

Duminică, 24 martie

- ora 10. Salonul de arte vizuale ORION.
Expoziția memorială NICHITA STĂNESCU – ION STRATAN
- ora 11. Atelierul de creație literară

Luni, 25 martie

- ora 10. Atelierul de semne
- ora 17. BUNAVESTIRE. Prima mare sărbătoare creștină a primăverii
- ora 18. Discipolii lui Nichita Stănescu: DAN DAVID
Prezentarea volumului ÎNTOARCEREA FIULUI de Dan David
Proiecția eseului cinematografic AUTOPORTRET. O evocare a poetului Dan David și a creației sale poetice

Mărți, 26 martie

- ora 10. Colocviul-atelier „Miorița – controversata capodoperă a culturii române”
- ora 17. DE LA DOCUMENTAR LA FICȚIUNE
Prezentarea cineastului CĂTĂLIN APOSTOL
Proiecția filmelor sale „Cuibul de cuci” (documentar) și „O zi bună” (ficțiune)

Miercuri, 27 martie

- ZIUA MONDIALĂ A TEATRULUI
- ora 17. Mesajul Institutului Internațional de Teatru (International Theatre Institut - ITI) adresat lumii de către dramaturgul norvegian Jon Fosse, laureat al Premiului Nobel pentru literatură
- Spectacolul-atelier METAFORA SCENICĂ – MECANISME ȘI TRĂDĂRI. „Contemplarea lumii dinafara ei” de Nichita Stănescu. Interpretează actorii Centrului Dramatic Mythos
Scenariul și regia – Mihai Vasile

Joi, 28 martie

- ora 10. Colocviul „ADOLESCENȚA – Un anotimp în Infern?” în cadrul căruia va fi prezentat în premieră filmul „Între două oglinzi” de Mihai Vasile
- ora 17. Discipolii lui Nichita Stănescu: ION STRATAN
Lansarea volumului „Crimele din Strada Cerului” de Ion Stratan
- ora 17, 30. Proiecția eseului cinematografic „Eu am trăit în casa asta” – un film despre Nino, cu Nino și cu poezia lui

Vineri, 29 martie

- ora 10. Atelierul de foto/film
- ora 17. Lansarea volumului „Cealaltă parte a umbrei. Fals tratat de antropologie teatrală” de Mihai Vasile
Prezintă Florin Manole, scriitor și teolog
- ora 18. Proiecția filmului „Urme în spațiul gol” de Mihai Vasile

Sâmbătă, 30 martie

- ora 10. Atelierul multidisciplinar NODURI ȘI SEMNE

Duminică, 31 martie

- ora 10. Închiderea atelierelor Universității Libere „Nichita Stănescu”
Decernarea diplomelor, evaluarea finală
- ora 11. Proiecția filmului „Măreția frigului” – un poem cinematografic de Mihai Vasile după spectacolul cu același titlu de Nichita Stănescu

Joi, 21 martie

- ora 17. Deschiderea oficială a festivalului
- ora 17,30. Lansarea volumului documentar „**NICHITIANA. Rostiri, exegeze, amintiri, comentarii cuprinse în Caietele Festivalului de Poezie NICHITA STĂNESCU în perioada 1984 – 1990**”
Cuvînt înainte – Acad. **Eugen Simion**
Evocarea prieteniei și a relației literare dintre **Nichita Stănescu și Eugen Simion**

Anul acesta se împlinesc 40 de ani de la prima ediție a Festivalului „Nichita Stănescu”.

În cuprinsul acestei cărți se regăsește emoția profundă cu care cultura română se despărțea, pe la jumătatea anilor optzeci ai secolului trecut, de „ființa cea de carne” a poetului Nichita Stănescu. Actul critic ce însoțise, până în anul 1983, opera marelui poet, a fost reevaluat imediat după moartea sa.

Distinse voci ale criticii și istoriei literare românești au așezat opera lui Nichita Stănescu printre culmile culturii românești ale veacului al XX-lea. Edițiile festivalului care-i poartă numele au fost bune prilejuri de rememorare a etapelor vieții și creației sale, de regăsire, în preajma amintirii sale, a celor care i-au fost prieteni, critici ori doar admiratori.

Joi, 21 martie

- ora 18. Proiecția eseului cinematografic **ANTRENORUL DE ÎNGERI**
adaptare pentru ecran a spectacolului de teatru cu același titlu
– un film despre Nichita, cu Nichita și cu poezia lui

„De plînge Demiurgos...”

Regizorul Mihai Vasile este un demiurg dramatic. Există regizori care stilizează, regizori care interpretează și regizori care creează. Domnul Mihai Vasile creează. Spectacolul său, „Antrenorul de îngeri” este o enluminură a atingerii degetelor gîndului cu trupul eteric al actorilor. Îngerii săi suferă sau se revoltă, „cad în timp” sau se ridică deasupra existenței.

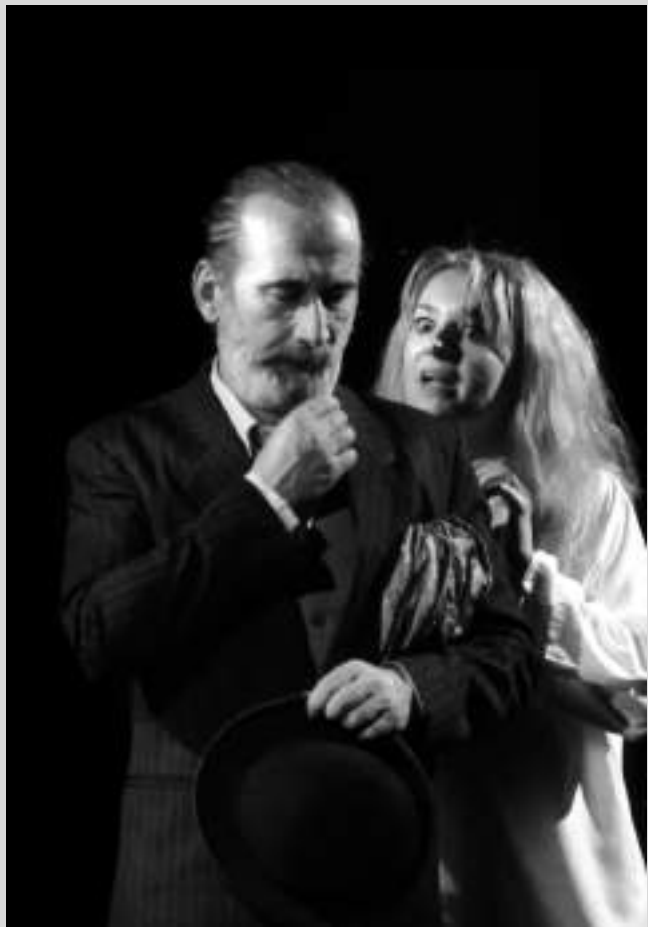
Gîndurile lui Mihai Vasile țin în mîna, ca într-o cvadrigă, toate tensiunile serafice ale artei. Vîrstele trec asemenea unei cascade prin corpurile metafizice ale personajelor. Timpul spectacolului este timpul vieții noastre, pentru că am început să trăim într-o vreme în care sfera nașterii și a morții poate fi zărită cu ochiul afectivității.

Domnul Mihai Vasile este în cea mai înaltă măsură un artist al creației și nu al interpretării cuvîntului și gestului. Sînt onorat pentru faptul că soarta mi-a oferit privilegiul de a asista la spectacolele Domniei Sale.

Sîntem contemporani cu absolutul...

Ion Stratan

Vineri, 22 martie ora 11

**Deschiderea oficială a atelierelor
Universității Libere NICHITA STĂNESCU**

Vineri, 22 martie, ora 17
Vernisajul expoziției de artă plastică **ALICE NECULEA**

Vineri, 22 martie, ora 18
ARTĂ ȘI ARTIȘTI ÎN SECOLUL XXI.
Conferință susținută de Alice Neculea,
artist plastic, expert în artă,
director adjunct al Muzeului Județean de Artă
Prahova „Ion Ionescu Quintus” Ploiești

Alice Neculea este o prezență constantă, importantă și extrem de agreabilă în viața culturală și artistică ploieșteană.

Artist plastic (a absolvit în anul 1986 Academia de Arte din Iași, secția Sculptură), muzeograf și expert în arte, Alice Neculea are o impresionantă activitate de organizare de expoziții în țară și străinătate, cât și în ceea ce privește comentarea și analiza fenomenului artistic prin publicarea de exegeze și comentarii de specialitate în importante publicații românești sau din Europa.

S-a făcut remarcată prin calitatea și rafinamentul cu care a abordat creația plastică de-a lungul epocilor sale, cu un accent asumat pe epoca contemporană, fiind curator sau comisar al unor excepționale evenimente artistice precum retrospectivile Horea Paștina sau Ștefan Râmniceanu, al expozițiilor „*Confruntări – Repere artistice româno-belgiene*”, „65 de ani de Artă Prahoveană”, „Artă Contemporană româno-spaniolă 4+4”- Madrid, „100 de ani de Artă Românească”, și, poate, proiectul său cel mai drag din ultima vreme, coorganizator și comisar de tabără al evenimentului inițiat de Asociația Culturală 24PHarte – „Tabăra Internațională de Sculptură Monumentală – Muzeul de Artă Contemporană în aer liber” de la Ploiești.

Cu o atît de bogată activitate de promovare și comentare a artelor plastice, m-am întrebat deseori cînd se mai ocupă de arta sa, cînd mai are timp să intre în atelier în hainele de lucru ale artistei Alice Neculea. Da, își mai îmbracă din cînd în cînd (uneori timp îndelungat) „cămașa de forță” a artistului; acea cămașă de forță a

daimonului creației, cum ar fi spus Nichita. Expune periodic în expoziții personale sau de grup, participă la tabere de creație, lucrările sale de sculptură sau grafică fiind prezente în muzee și colecții particulare din țară și străinătate (Franța, Belgia, Ungaria, Elveția, Marea Britanie, Bulgaria ș.a.).

Centrul Dramatic Mythos este deosebit de încîntat că această artistă specială ne-a făcut onoarea de a expune lucrările sale pe simezele galeriei noastre.

Sâmbătă, 23 martie, ora 10

Atelierul de artă dramatică

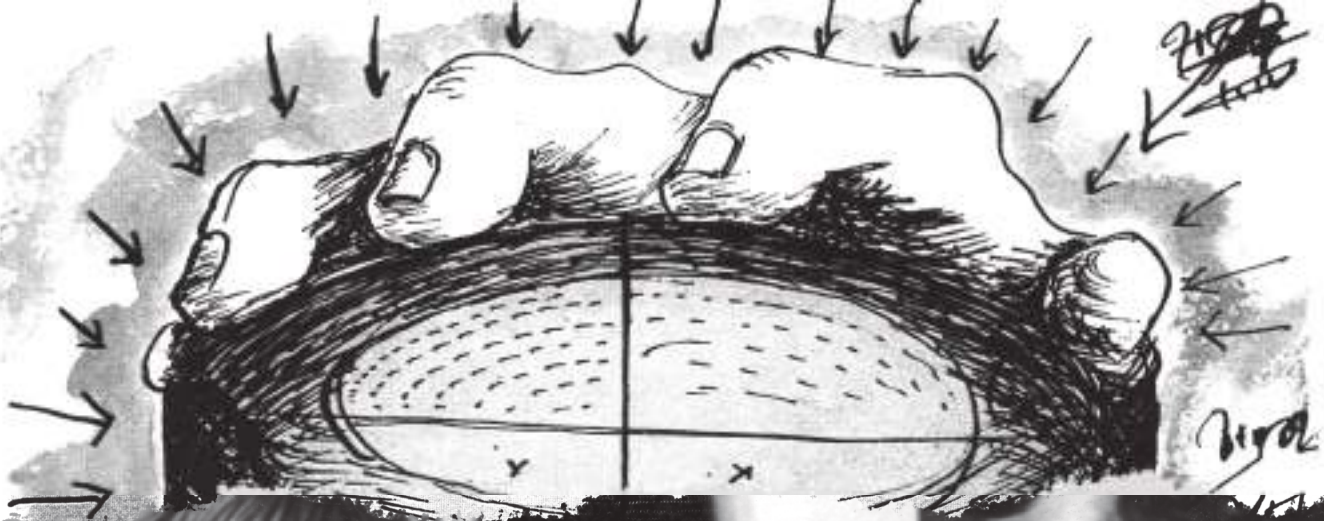
Sâmbătă, 23 martie, ora 17

ADOLESCENȚI PE MARE

Gala tânărului actor

Participă cu spectacole și recitaluri studenți și absolvenți
ai cursului de arta actorului de la Școala de Arte Ploiești

Duminică, 24 martie

• ora 10. Salonul de arte vizuale ORION.

Expoziția memorială **NICHITA STĂNESCU – ION STRATAN**

• ora 11. **Atelierul de creație literară**

Luni, 25 martie, ora 10

Atelierul de semne

Luni, 25 martie, ora 17

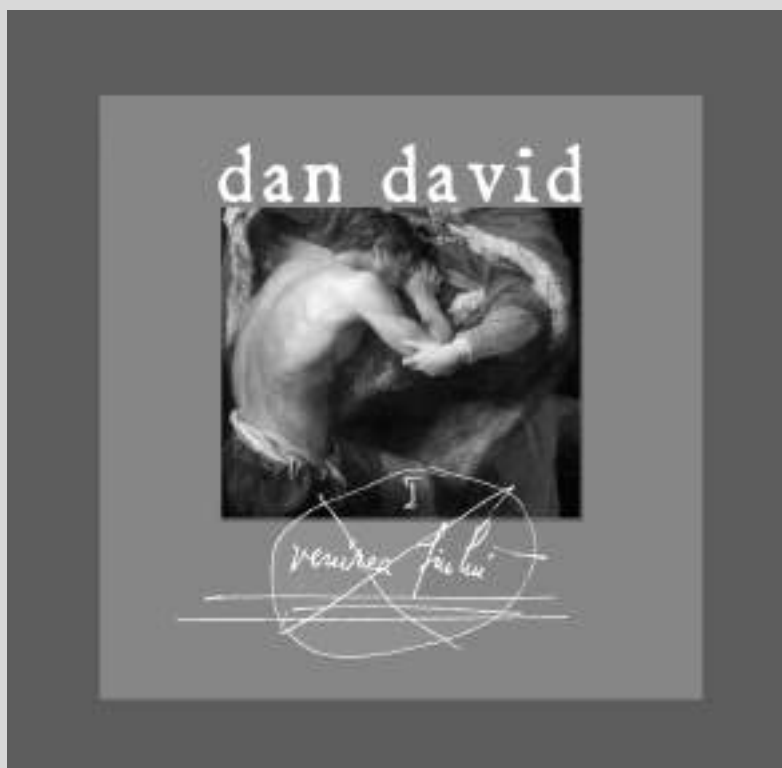
BUNAVESTIRE. Prima mare sărbătoare creștină a primăverii

Luni, 25 martie, ora 18

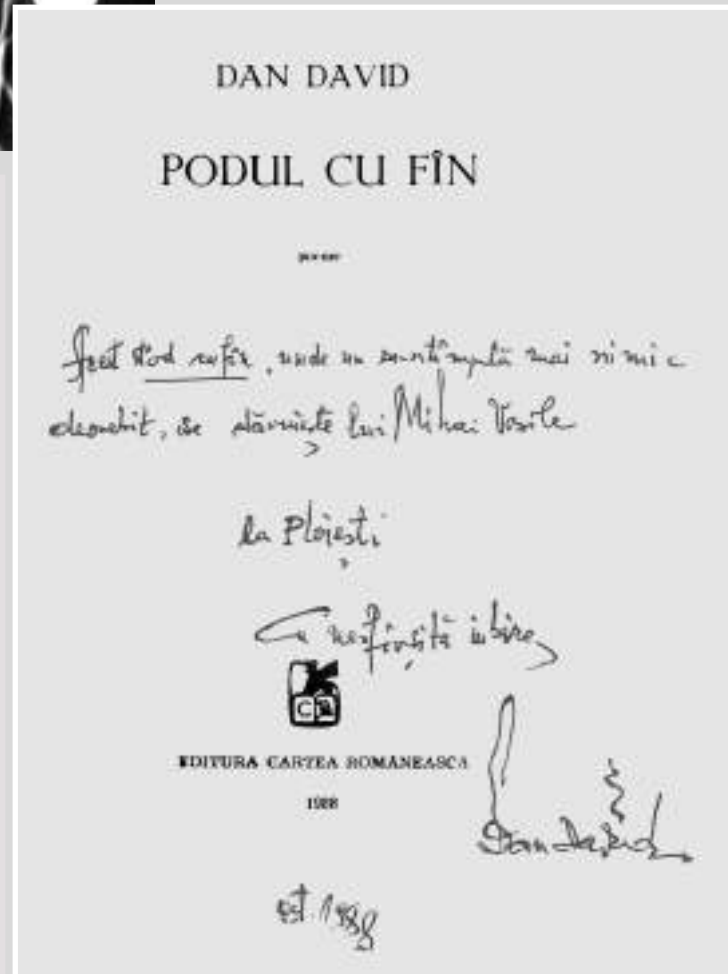
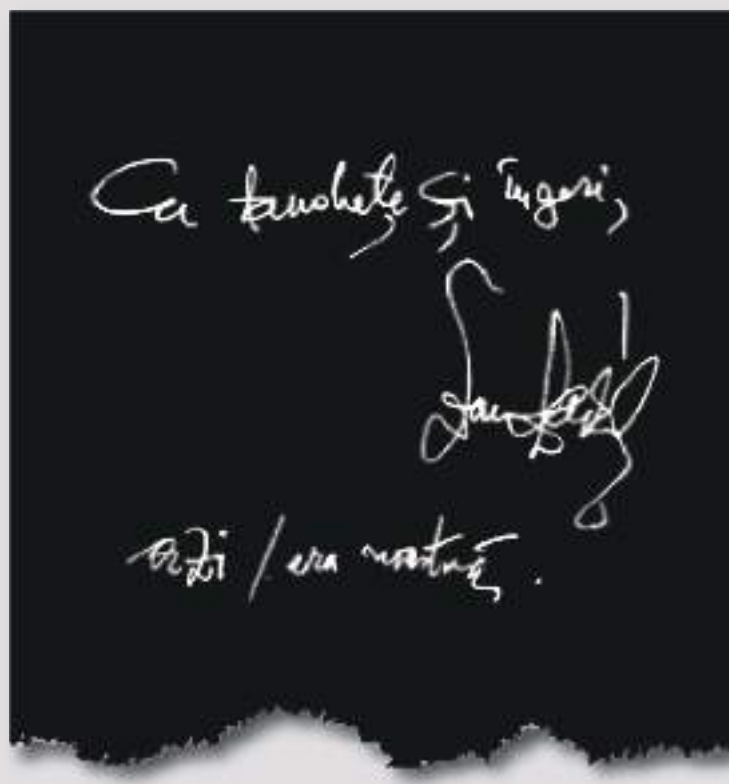
Discipolii lui Nichita Stănescu: **DAN DAVID**

Prezentarea volumului
ÎNTOARCEREA FIULUI
de Dan David

Proiecția eseului cinematografic
AUTOPORTRET
O evocare a poetului Dan David
și a creației sale poetice

Marți, 26 martie, ora 10

Colocviul-atelier

MIORIȚA

controversata capodoperă
a culturii române

MIORIȚA

arhetip • straturi mitologice • literatură

conferință susținută de regizorul Mihai Vasile

în cadrul proiectului

TEATRUL MITOLOGIEI ROMÂNEȘTI

Marti, 26 martie, ora 17

**DE LA DOCUMENTAR
LA FICTIONE**

Regizorul
CĂTĂLIN APOSTOL

Proiecția filmelor sale
Cuibul de cuci
O zi bună

Regizorul **Cătălin Apostol** este, de fapt, un scriitor în cel mai pur sens al cuvântului. De mai bine de trei decenii scrie pentru ziare și reviste prestigioase din România, unele dintre acestea fiind deja istorie și, paralel cu asta sau chiar împletindu-se într-o excepțională armonie, face televiziune (documentare, reportaje, anchete, investigații). Pentru această prodigioasă activitate a primit nenumărate premii și distincții la festivaluri și reuniuni cinematografice și de televiziune în țară și străinătate.

Filmele sale documentare au creat aproape o marcă, un fel inconfundabil de a face un astfel de film. Dintre acestea, poate cel mai premiat și apreciat la unison atât de public cât și de critica de specialitate, „Cuibul de cuci”, realizat în anul 1999 este, de departe, cel mai cunoscut: o impresionantă frescă a umanului depreciat, degradat, fără ieșire, autorul lui reușind să evite patetismul desuet dar și naturalismul facil.

În anul 2020 realizează unul din filmele documentare cele mai zguduitoare din cinematografia românească – „Granița morții”. Despre acest „fapt” cinematografic, chiar autorul lui spune răspicat:

„Mi s-a părut o imensă ticăloșie faptul că după aproape 30 de ani statul român nu și-a asumat nici o responsabilitate pentru toate aceste crime.” Întîmpinat întotdeauna cu aplauze și comentarii superlative, filmul acesta a fost invitat la mari reuniuni cinematografice, a fost nominalizat ca fiind un caz excepțional de artă filmică dar și de atitudine civică. La TIFF (Transilvania Film Festival) de la Cluj-Napoca filmul a fost considerat printre momentele sale de maximă audiență.

Filmul „O zi bună”, realizat în anul 2008, este cel de al doilea film de ficțiune al său, film cu care debutează, de fapt, în lumea cinematografică românească. De aici, sedus de ceea ce oferă filmul de ficțiune, Cătălin Apostol scrie și regizează primul său film de lung metraj, „Umilintă”, film despre care critica de specialitate din România a fost aproape unanim de acord că este una din cele mai interesante creații cinematografice din ultimele decenii.

„Eu sînt dependent sufletește de Ploiești” – spune la un moment dat Cătălin într-un interviu. Da, Cătălin Apostol, ca de altfel mulți dintre artiștii și oamenii de cultură din generația lui, a trecut pe la Teatrul Equinox,

s-a înțeleptit încă din adolescență la această școală a artelor moderne. Și se confesează mai departe: „Nu rezist mai mult de o săptămână fără să vin în Ploiești. Sînt momente în care vin pur și simplu, chiar și în toiul nopții, fără nicio treabă. Eram odată într-o pasă proastă și simțeam nevoia să mă încarc sufletește în locurile copilăriei mele. Am mers pe strada Cameliei, unde am copilărit, m-am oprit puțin la blocul meu de la marginea cîmpului, am tras de cîteva ori aer în piept și m-am întors în București.”

„Cuibul de cuci”

„O zi bună”

World Theatre Day 2024
27 March

Author of the Message
Jon Fosse, Norway
Norwegian writer, playwright
The 2023 Nobel Laureate in Literature

Miercuri, 27 martie, ora 17

Mesajul Institutului Internațional de Teatru (International Theatre Institut - ITI) adresat lumii de către dramaturgul norvegian Jon Fosse, laureat al Premiului Nobel pentru literatură

ZIUA MONDIALĂ A TEATRULUI

Arta este Pace

Fiecare om este unic și, în același timp, asemănător altui om. Unicitatea este ceea ce se vede în exteriorul său și poate fi văzută destul de clar, dar există și ceva în interiorul fiecărui individ, ceva ce-i aparține numai lui, este numai al lui. Putem numi acel ceva „suflet” sau „spirit” – sau poate nici nu trebuie să-l descriem în cuvinte. Lasă-l să fie acolo.

Dar oricât de diferiți putem fi, sîntem și asemănători. Oamenii din toate părțile lumii sînt fundamental asemănători, indiferent de limba pe care o vorbim, indiferent de culoarea pielii noastre sau de culoarea părului nostru. Este poate un pic paradoxal că oamenii sînt atît de asemănători dar și diferiți în același timp. Și poate ființa umană, ea însăși este paradoxală

în decalajul său dintre trup și suflet, între ceea ce este mai pămîntesc și mai imanent și ceea ce transcende limitele sale materiale.

Dar arta, arta bună, reușește în felul ei miraculos să unească aceste părți într-un tot unic și universal, reușește să desființeze granițele dintre limbi, dintre regiuni ale lumii, dintre țări. Astfel ea, arta, reunește nu numai ceea ce caracterizează pe fiecare individ, ci și, într-un sens oarecum diferit, reunește și ceea ce caracterizează grupuri mari de oameni, ca de exemplu națiuni întregi.

Iar arta nu face asta repetînd modele și tipare, totul de fiecare dată la fel, ci dimpotrivă, arătînd diferența, da, arătînd „străinul”, adică pe... celălalt. În toată arta bună există tocmai

acest „străin”, acest celălalt, adică ceea ce nu înțelegem complet și pentru care facem tot ceea ce este posibil pentru a-l înțelege într-un fel sau altul, acest enigmatic, am putea spune, care fascinează și care creează transcendența, acea transcendență pe care trebuie să o cuprindă toată arta, și care trebuie, în același timp, să ne ghideze.

Și nu mă pot gândi la o modalitate mai bună de a uni contrariile decât prin artă!

Arta este tocmai opusul conflictelor violente, cele pe care prea des le vedem desfășurate în încercări mizerabile de a distruge „străinul”, adică pe „celălalt”, pe cel unic, folosind adesea cele mai bestiale inovații pe care ni le-a adus tehnologia. Și mizeria asta devine terorism, devine război. Oamenii au și o latură animalică; sînt motivați de instinct, astfel încît celălalt, „străinul”, nu mai este văzut ca ceva fascinant și enigmatic, ci ca o amenințare la adresa existenței. Și atunci „unicul”, „diferitul” înțeles la modul universal, dispare și devine o identitate colectivă în care ceea ce este diferit este amenințarea care trebuie controlată. Ceea ce

este perceput din exterior ca o diferență, de exemplu între diferite religii sau ideologii politice, devine ceva ce trebuie cucerit și stăpînit.

Războiul este o luptă împotriva a ceea ce este intim, unic, diferit. Și astfel este o luptă împotriva oricărei arte, împotriva celei mai intime esențe a tuturor artelor.

Am ales să vorbesc despre artă în general, nu despre arta teatrală în special și pentru că toată arta bună, în nucleul ei, se învîrte în jurul aceluiași lucru, și anume faptul că ceea ce este complet unic, complet distinct, poate și trebuie să devină universal.

Noi, oamenii acestor vremuri trebuie să armonizăm unicul cu universalul în expresiile noastre artistice. Și asta nu prin suprimarea singularității, ci prin evidențierea ei.

Ceea ce afirm eu aici este la fel de simplu și logic precum afirmația că războiul și arta se opun, așa cum se opune pacea războiului.

Arta este pace!

Miercuri, 27 martie, ora 17,30

Spectacolul-atelier

METAFORA SCENICĂ – MECANISME ȘI TRĂDĂRI

„*Contemplarea lumii dinafara ei*” de Nichita Stănescu

Interpretează actorii Centrului Dramatic Mythos. Scenariul și regia – **Mihai Vasile**

Joi, 28 martie, ora 10

Colocviul **ADOLESCENȚA** – „Un anotimp în Infern”?

în cadrul căruia va fi prezentat în premieră filmul
„Între două oglinzi” de **Mihai Vasile**

între două oglinzi

Encouraging young people to use their Voices

Un film în premieră absolută de Mihai Vasile

Joi, 28 martie, ora 17

Discipolii lui Nichita Stănescu: **ION STRATAN**

Lansarea volumului „Crimele din Strada Cerului” de Ion Stratan

Ion Stratan

Crimele din Strada Cerului

Joi, 28 martie, ora 17,30
Proiecția eseului cinematografic
Eu am trăit în casa asta
după spectacolul cu același titlu
– un film despre Nino, cu Nino și cu poezia lui

EU AM TRĂIT ÎN CASA ASTA

în distribuție

Mihaela Gaftoi
Suzana Marin
Ion Streche
Luiza Buiac
Alin Georgescu

scenariul, scenografia și regia
Mihai Vasile

un spectacol-lectură
din creația poetului
ION STRATAN

Vineri, 29 martie, ora 17

Lansarea volumului

Cealaltă parte a umbrei. Fals tratat de antropologie teatrală

de **Mihai Vasile**

Prezintă **Florin Manole**, scriitor și teolog

Mihai Vasile

CEALALTĂ PARTE A UMBREI

Fals tratat de antropologie teatrală

Florin Manole este unul din acei oameni de cultură ai generației '90, care pare desprins dintr-o altă lume, dintr-un fel de renașcentism în care cultul cărților este fundamentala lege existențială.

Legat, în prima sa tinerețe din anii optzeci, de ceea ce a fost Teatrul Equinox din Ploiești, scriitorul **Florin Manole** a pornit în lume cu dorința de a o explica altfel decât era lumea explicată pînă la el. Absolvent de filosofie și teologie, a bătătorit drumuri ale cunoașterii și ale înțelepciunii, a scris și a lecturat, a rostit și a ascultat, a tăcut dar și-a și exprimat ideile cu răbdare și migală...

Cartea sa **A FI RELIGIOS ȘI A FI CREȘTIN** este o mărturie a acestei stări de profundă înțelepciune.

Fragmente din scrisoarea trimisă de prof. univ. dr.

GHEORGHIUȚĂ GEANĂ
antropolog, filosof și sociolog cu o vastă activitate științifică și pedagogică, conducător de doctorat la Facultatea de Filosofie a Universității din București

*Distinse Maestre,
dupa o întârziere pricinuită de dificultățile de comunicare directă, am primit „Cealaltă parte a umbrei” – cel mai recent volum al dv.*

Vă mulțumesc din inimă! Firește, îmi erau cunoscute aliniamentele gândirii dv. artistice, dar am aflat multe detalii noi. Impresia generală e copleșitoare și, prin urmare, imposibil de descris fără o perioadă de așezare. Oricum, paginile pe care vi le-au dedicat Dragoș Grigorescu și Christian Crăciun sînt nec plus ultra.

Personal, m-a atras cu prioritate ideea de antropologie teatrală / teatru antropologic. Sincer să fiu, pînă acum n-am vibrat la antropologia teatrală a lui Eugenio Barba. În privința dv, însă, percep o altă abordare. Multă vreme m-am ținut la distanță față de ceea ce mi se părea că nu îndeplinește criteriile antropologiei scientiste; mi se părea că e multă bavarderie în numele antropologiei. Recent, însă, am încercat să sistematizez discursurile detectabile în această retorică și am ajuns la patru tipuri de acest fel: filosofic, teologic, literar-artistic și scientist.

Evident, prestația dv. se înscrie perfect în tipul literar-artistic. Am fost, de asemenea, încîntat să găsesc că ați efectuat ceea ce în antropologie se numește „cercetare de teren” („fieldwork”), anume: asupra ritualurilor și asupra unor forme lingvistice originare; da, în domeniul în care eu mă desfășor, „terenul” este o condiție prioritară pentru recunoașterea identității de „antropolog”...

Vineri, 29 martie, ora 18

Proiecția filmului **URME ÎN SPAȚIUL GOL**

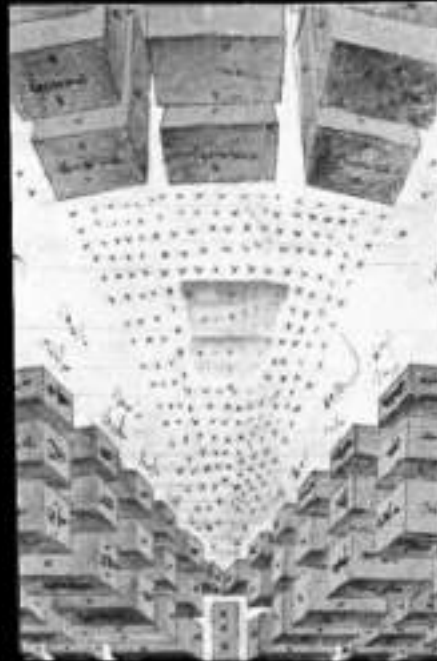
de **Mihai Vasile**

Sâmbătă, 30 martie, ora 10
Atelierul multidisciplinar
NODURI ȘI SEMNE

NICHITA
STANESCU

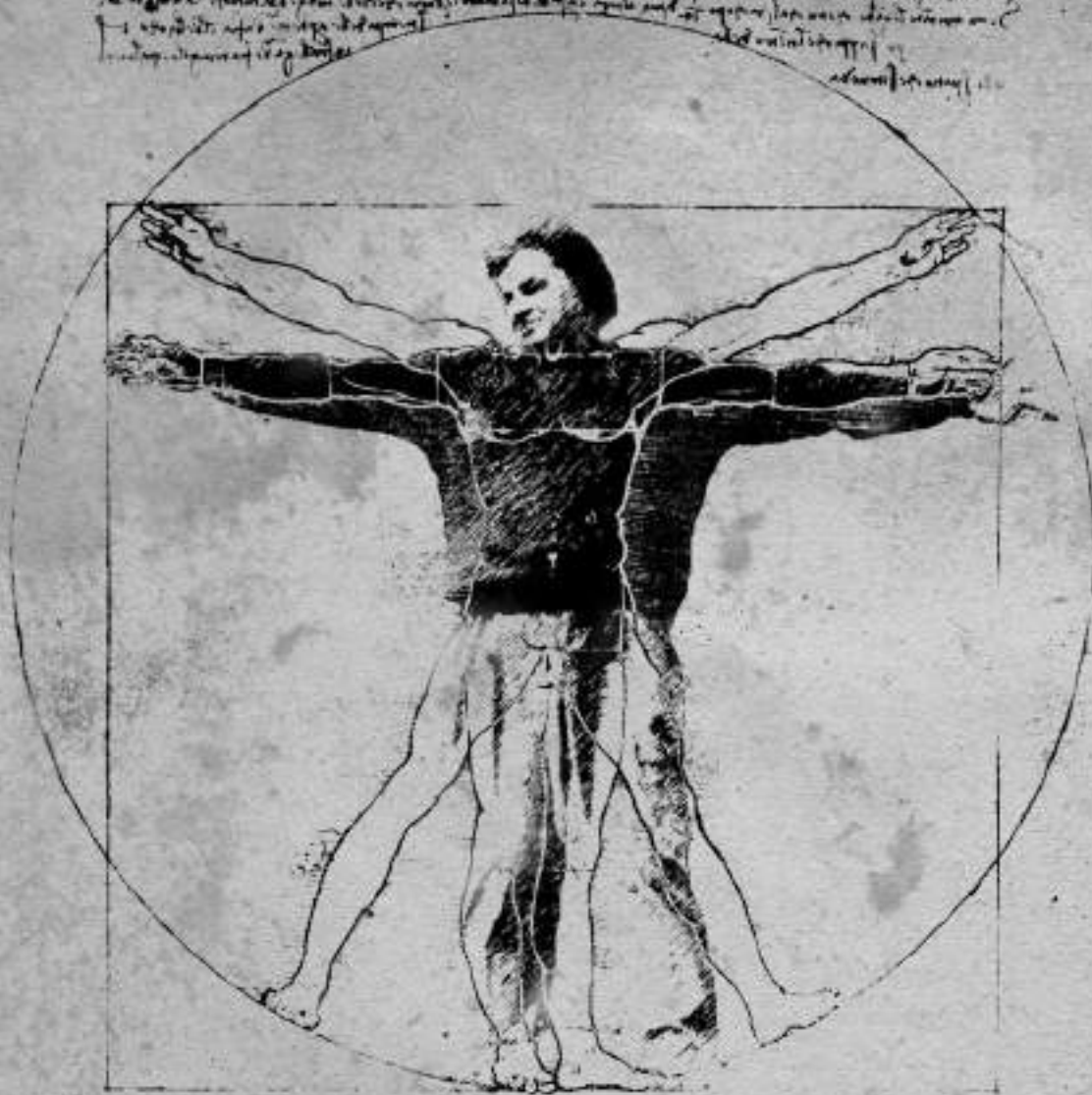
noduri
și
semne

Duminică, 31 martie, ora 10

Închiderea atelierelor Universității Libere „Nichita Stănescu”

Decernarea diplomelor, evaluarea finală

Duminică, 31 martie, ora 11

Proiecția filmului

Măreția frigului

– un poem cinematografic de Mihai Vasile
după spectacolul cu același titlu de Nichita Stănescu

nichita stănescu

măreția frigului

In distribuție

Suzana Marin, Mihaela Gaftoi, Luiza Buiac, Emilia Dan Vasile,
Ion Streche, Laura Pavliuc, Diana Streche, Alexandru Ioan Vasile

Scenariul, scenografia și regia artistică

Mihai Vasile

Pentru o mie de cîntece

Pentru o mie de cîntece
am fost mîscent

Nouă sute nouăzeci și nouă

sunt răzuite de cîntecul, unul
pentru care am fost mîscent

Nu mă injurămîtîți voi timpuri!

S-ar putea, înalt cum este
cîntecul, unul,

sî fie la urme' ...

Nichita Stîncu

1973

